

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри, професор
Ірина КРІУКОВА
«20» 08 2024р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. декана
факультету економіки та
управління, к.е.н., доцент
Тетяна МАЦІЄВИЧ
«20» 08 2024р.

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи, доцент
Інна МАЛЕЦЬКА
«20» 08 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОП 4 ОБЛІК І ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА
МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

07 «УПРАВЛІННЯ ТА

АДМІНІСТРУВАННЯ»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

071 «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»

СТРУКТУРНИЙ

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

ПІДРОЗДІЛ

Одеса – 2024

Робоча програма з освітнього компонента «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами» для здобувачів освітньої програми «Облік і оподаткування» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Розробник:

Ірина КРЮКОВА, завідувач кафедри обліку і оподаткування,
д.е.н., професор.

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри *обліку і оподаткування*

Протокол від «19» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

Ірина КРЮКОВА

Гарант освітньої програми «Облік і оподаткування»

д.е.н., проф.

Ірина КРЮКОВА

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників		Галузь знань, спеціальність, освітня програма здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
Кількість кредитів – 3		Галузь знань <i>07«Управління та адміністрування»</i>	денна форма навчання	заочна форма навчання
		Спеціальність <i>071 «Облік та оподаткування»</i> Освітня програма <i>«Облік і оподаткування»</i>	<i>Обов’язкова</i>	
Модулів – 2		Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2			<i>1-й</i>	<i>1-й</i>
Індивідуальне науково-дослідне завдання			Семестр	
денна			<i>1-й</i>	<i>1-й</i>
заочна			Лекції	
—			<i>16 год</i>	<i>6 год</i>
			Лабораторні	
Загальна к-ть годин			-	-
<i>90 год</i>			Практичні, семінарські	
			<i>14 год</i>	<i>4 год</i>
			Самостійна робота	
			<i>60 год</i>	<i>80 год</i>
			в т.ч. індивідуальні завдання:	
			-	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 6			Вид контролю:	
			<i>Залік – 1 сем</i>	<i>залік – 1 сем</i>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/60

для заочної форми навчання – 10/90

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вступ. Освітній компонент «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами» відноситься до складу обов'язкових освітніх компонент освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «Магістр».

Метою викладання освітнього компонента “Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами” є набуття здобувачами необхідних теоретичних знань та практичних навиків і вмінь з ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності за міжнародними стандартами.

Предметом освітнього компонента є методичні та практичні засади бухгалтерського обліку і фінансової звітності у практиці суб'єктів господарювання за міжнародними стандартами.

Завдання освітнього компонента “Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами” є:

- розуміти сутність та зміст міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
- ознайомитись із концептуальною основою складання і подання фінансової звітності за міжнародними стандартами;
- опанувати сучасні методики та особливості відображення активів, капіталу, зобов'язань та фактів господарських подій у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності за міжнародними стандартами;
- закріпити практичні навички складання і подання фінансової звітності бізнес-суб'єктів за міжнародними стандартами;
- набути практичні навички відображення фактів господарських подій, пов'язаних із специфікою аграрного бізнесу, у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності за міжнародними стандартами.

У результаті вивчення освітнього компонента «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами» здобувач повинен

Знати:

- роль і місце міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності у практиці господарського управління, обліку та звітності;
- міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і фінансової звітності та їх відмінність від національних П(С)БО;
- концептуальну основу складання і подання фінансової звітності суб'єктів господарювання за міжнародними стандартами;
- теоретичні, методичні та практичні аспекти обліку активів, зобов'язань та інструментів капіталу за міжнародними стандартами;
- особливості застосування МСБО у сільському господарстві;
- теоретичні, методичні та практичні засади обліку доходів, витрат та прибутків за МСФЗ.

Вміти:

- використовувати облікову інформацію для відображення у фінансовій звітності суб'єктів господарювання;
- відображати в бухгалтерському обліку та звітності активи, зобов'язання та інструменти капіталу за міжнародними стандартами;
- відображати в бухгалтерському обліку та звітності доходи, витрати та прибутки суб'єктів господарювання за МСФЗ;
- складати фінансову звітність суб'єктів господарювання за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та фінансової звітності.
- здійснювати консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері використання міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення освітнього компонента *«Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами»* у здобувача вищої освіти формуються **загальні компетентності:**

ІК. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК 07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

В результаті вивчення дисципліни *«Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами»* у здобувача вищої освіти формуються **фахові (спеціальні) компетентності:**

СК 01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

СК 04. Здатність формувати фінансову звітність за міжнародними стандартами, коректно інтерпретувати, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень.

СК 06. Використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності.

СК 09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

Програмні результати вивчення освітнього компонента «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами»:

ПРН 03. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово при обговоренні результатів досліджень та інновацій.

ПРН 06. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.

ПРН 09. Формувати фінансову звітність за національними та міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання на корпоративному рівні, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПРН 13. Знати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутні послуги з дотриманням вимог професійної етики.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин курсу									
		Денна форма					Заочна форма				
		ус	л	пр	ср	ін	ус	л	пр	ср	ін
Модуль 1. Науково-методологічні засади обліку і фінансової звітності за міжнародними стандартами											
1	Тема 1.Роль і місце міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності.	8	2	2	4	-	6	2	-	4	-
2	Тема 2.Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і фінансової звітності та їх коротка характеристика.	8	2	2	4	-	10	-	-	10	-
3	Тема 3.Концептуальна основа складання і подання фінансової звітності за міжнародними стандартами	8	2	2	4	-	8	2	-	6	-
4	Тема 4. Міжнародні організації, що займаються питаннями уніфікації обліку (фінансової звітності).	6	-	-	6	-	8	-	-	8	-
5	Тема 5. Загальні вимоги до фінансової звітності	8	2	-	6	-	8	-	-	8	-
	Усього годин	38	8	6	24	-	40	4	-	36	-
Модуль 2. Особливості та сфери дії міжнародних стандартів фінансової звітності за об'єктами обліку											
6	Тема 6.Облік активів, зобов'язань та інструментів капіталу за міжнародними	10	2	2	6	-	14	2	2	10	-

	стандартами.										
7	Тема 7. Участь у інших підприємствах та консолідована звітність	6	-	-	6	-	6	-	-	6	-
8	Тема 8. Особливості застосування МСБО у сільському господарстві	10	2	2	6	-	8	-	-	8	-
9	Тема 9. Облік доходів, витрат та прибутків за МСФЗ	10	2	2	6	-	12	-	2	10	-
10	Тема 10. Система стандартів GAAP. Історія розвитку стандартів GAAP.	8	2	-	6	-	10	-	-	10	-
11	МКР	8		2	6		-	-	-	-	-
	Усього годин	52	8	8	36		50	2	4	44	-
	Разом	90	16	14	60	-	90	6	4	80	-

5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

5.1. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Науково-методологічні засади обліку і фінансової звітності за міжнародними стандартами.

Тема 1. Глобалізація економіки як важливий фактор інтенсифікації процесів міжнародної гармонізації бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Необхідність та передумови гармонізації стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Історія та причини виникнення міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності. Роль міжнародних стандартів у досягненні співставності фінансової звітності у світі. Глобальна гармонізація міжнародних стандартів. Уніфікація, стандартизація і гармонізація національних облікових систем. Предмет і методи дисципліни «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами», зв'язок науки із іншими дисциплінами. Основні задачі курсу.

Тема 2. Роль і місце міжнародних стандартів обліку (фінансової звітності). Міжнародні стандарти фінансової звітності та національні стандарти. Предмет регулювання та сфера застосування МСФЗ. Структура стандартів. Інтерпретація стандартів МСФЗ.

Тема 3. Міжнародні організації, що займаються питаннями уніфікації обліку (фінансової звітності). Історія створення Комітету з міжнародних стандартів фінансової звітності (МКСФЗ), склад та характеристика його основних органів, порядок та принципи їх формування. Основні завдання МКСФЗ. Задачі, структура і роль правління МКСФЗ. Участь професійних організацій бухгалтерів і аудиторів в роботі Комітету. Співробітництво Комітету з міжнародних стандартів з Міжнародним об'єднанням комісії з цінних паперів. Міжурядова робоча група експертів ООН з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Роль Європейського Союзу і Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO) в процесі гармонізації міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності.

Тема 4. Концепція підготовки та надання фінансової звітності за МСФЗ. Процедура, порядок розробки і прийняття МСО (ФЗ). Використання міжнародних стандартів, їх правовий статус. Роль, значення та сфера застосування стандартів фінансової звітності. Принципи підготовки та надання фінансової звітності. Користувачі фінансової звітності, їх основні інформаційні вимоги. Домінантні принципи фінансової звітності. Якісні характеристики фінансових звітів. Склад фінансової звітності у відповідності з МСФЗ. Основні елементи фінансової звітності: активи, зобов'язання, власний капітал, доходи, витрати, фінансові результати: сутність і відмінності їх трактування у міжнародній і вітчизняній практиці. Процес включення у фінансову звітність елементів у відповідності з критеріями визнання. Вимір елементів фінансової звітності. Сутність підтримки капіталу (фінансова підтримка капіталу та фізична підтримка капіталу). Основні напрями удосконалення МСФЗ.

Змістовий модуль 2. Особливості та сфери дії міжнародних стандартів фінансової звітності за об'єктами обліку.

Тема 5. Значення, сфера дії та зміст міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності за матеріальними і нематеріальними активами (Міжнародні стандарти фінансової звітності № 2, 38,4,16,17,36,37). Стандарт № 2 «Запаси» - цілі сфери його дії. Визначення товарно-матеріальних запасів, ресурси, що включаються у склад товарно-матеріальних запасів. Собівартість товарно-матеріальних запасів. Витрати на придбання товарно-матеріальних запасів, на їх переробку та інші витрати, що включаються у собівартість. Склад витрат, що не включаються у собівартість товарно-матеріальних запасів. Метод оцінки запасів ФІФО, метод середньозваженої вартості. Сутність чистої вартості. Оцінка товарно-матеріальних запасів. Положення з обліку товарно-матеріальних запасів, що підлягає розкриттю у фінансовій звітності. Порівняння П(С)БО № 9 із положенням МСФЗ № 2.

Стандарт МСФЗ № 38 «Нематеріальні активи». Основні положення стандарту № 38. Сутність нематеріальних активів. Підходи до оцінки нематеріальних активів у випадку їх визнання. Об'єкти, що не визнаються нематеріальними активами. Визначення поняття «науково-дослідні роботи» і «конструкторські роботи». Склад витрат на дані види робіт та порядок їх відображення у звітності. Встановлення строку корисної служби нематеріальних активів. Знецінення нематеріальних активів. Інформація, що підлягає розкриттю. Порівняння П(С)БО № 8 із стандартом № 2.

Стандарт № 16 – «Основні засоби». Головні питання обліку нерухомості, споруд та приміщень. Сфера дії стандарту. Умови визначення основних засобів. Первісна оцінка основних засобів. Методи поточного обліку основних засобів. Здійснення переоцінки основних засобів. Методи нарахування амортизації. Порядок обліку вибуття основних засобів. Порівняння П(С)БЗ № 7 із МСФЗ № 16.

Стандарт № 17 - «Облік оренди». Сфера застосування стандарту. Сутність понять «оренда», «фінансова оренда», «оперативна оренда» та ін. Види оренди. Відображення оренди (фінансової та оперативної) у звітності орендаря та орендодавця. Особливості оренди землі та приміщень. Облік угод з продажу майна із наступною його орендою. Порядок надання інформації у фінансовій звітності орендаря та орендодавця. Відмінності в обліку оренди за П(С)БО та міжнародними стандартами.

Стандарт № 36 – «Знецінення активів». Вимоги до ідентифікації знецінених активів. Порядок перевірки активів на знецінення. Оцінка вартості знеціненого активу. Визначення

збитків від знецінення активів. Розкриття інформації про втрати від знецінення або відновлення активів.

Стандарт № 37 «Резерви, умовні зобов'язання та умовні активи». Визнання резервів. Оцінка резервів. Використання резервів. Порівняння з національним стандартом.

Тема 6. Розкриття інформації про фінансові результати (Міжнародні стандарти фінансової звітності № 8,18,12,11, 23,35,33).

Стандарт № 8 «Чистий прибуток або збиток звітного періоду, фундаментальні помилки та зміни в обліковій політиці». Мета та сфера застосування стандарту. Чистий прибуток (збиток) за звітний період. Розкриття надзвичайних статей: прибутку та збитку від звичайної діяльності. Перегляд облікових оцінок та відображення наслідків їх змін. Підходи до корегування існуючих помилок. Умови змін в обліковій політиці. Ретроспективне та перспективне відображення змін в обліковій політиці. Порівняння національного і міжнародного стандарту.

Стандарт № 18 – «Виручка». Мета та сфера застосування стандарту. Сутність «доходу», «виручки», «справедливої вартості»; методи виміру виручки. Основні проблеми визнання виручки. Умови визнання виручки від продажу товарів; надання послуг; процентів, роялті і дивідендів. Основні положення, що підлягають розкриттю у фінансовій звітності. Порівняння стандарту № 18 із П(С)БО № 15.

Стандарт № 11 – «Договір підряду». Види контрактів на будівельні роботи (будівельний підряд, фіксований договір, бонусний контракт тощо). Склад витрат по підряду. Визначення доходу від підряду. Умови визнання доходів і витрат за різними видами підрядів. Планові втрати та їх облік. Показники, що вимагають розкриття у фінансовій звітності. Порівняння П(С)БО № 18 зі стандартом № 11.

Стандарт № 21 – «Вплив змін валютних курсів». Операції в іноземній валюті. Визнання курсової різниці. Класифікація зарубіжної діяльності. Фінансова звітність зарубіжних компаній в умовах гіперінфляції. Розкриття інформації. Порівняння стандартів П(С)БО № 22 та № 21 зі міжнародним стандартом № 21.

Стандарт № 23 «Витрати за позиками». Цілі та сфера дії стандарту. Поняття «витрати по позикам» та «актив, що кваліфікується». Склад витрат за позиками. Підходи до визнання та розкриття затрат за позиками. Допустимий альтернативний підхід. Визначення суми витрат за позиками, що є прийнятними для капіталізації. Порядок капіталізації, призупинка та закінчення капіталізації. Відмінності національних та зарубіжних стандартів.

Стандарт № 33 – «Прибуток на акцію». Значення та сфера функціонування стандарту. Розрахунок базового прибутку на акцію. Облік в умовах зміни номінальної вартості акцій. Відображення інформації у фінансовій звітності. Порівняння національних та міжнародних стандартів.

Стандарт № 12 – «Податки на прибуток». Визнання короткострокових податкових зобов'язань та короткострокових податкових вимог. Визнання відстрочених податкових зобов'язань і вимог. Розрахунок податкової бази активу та зобов'язання. Розрахунок курсових різниць. Розрахунок дебіторської та кредиторської заборгованості за відстроченому податку на прибуток. Особливості обліку відстрочених податків при консолідованій звітності. Особливості обліку ділової репутації. Розкриття інформації про податки у фінансовій звітності. Порівняння міжнародного та національного стандартів.

Тема 7. Склад та порядок надання фінансової звітності (Міжнародні стандарти фінансової звітності № 1,34,7,14).

Стандарт № 1 – «Надання фінансової звітності». Мета складання фінансової звітності. Відповідальність за складання фінансової звітності. Вимоги до складання фінансової звітності. Структура фінансової звітності. Розкриття інформації, яка не входить до фінансової звітності. Бухгалтерський баланс. Звіт про прибутки та збитки. Звіт про рух капіталу. Додатки до звітності. Розкриття положень облікової політики. Порівняння національного та міжнародного положення.

Стандарт № 34 – «Проміжна фінансова звітність». Мінімальний зміст внутрішньої фінансової звітності. Пояснення у проміжних фінансових звітах. Облікова політика у проміжній фінансовій звітності. Основні принципи визнання і оцінки статей на проміжні дати.

Стандарт № 7 – «Звіт про рух грошових засобів». Мета отримання інформації про рух грошових коштів, сфера її застосування. Сутність грошових засобів, грошових еквівалентів; операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Звітність про рух грошових засобів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Відображення про рух грошових засобів на нетто-основі. Відображення руху грошових засобів в іноземній валюті. Розкриття руху грошових засобів від одержаних і виплачених процентів і дивідендів. Рух грошових засобів в результаті сплати податків. Рух грошових засобів в результаті здійснення інвестицій. Розкриття додаткової інформації, пов'язаної із рухом грошових коштів. Порівняння національних та міжнародних стандартів.

Стандарт № 14 – «Сегментація звітності». Мета стандарту та сфера його застосування. Значення термінів «господарські сегменти», «географічні сегменти», «сегментний доход». Переваги сегментного аналізу фінансової інформації. Критерії для побудови сегментної інформації. Первинний та вторинний формат сегментної звітності. Визначення фінансового результату сегменту. Інформація, яку необхідно включати у звітність за кожним форматом. Порівняння національних та міжнародних стандартів.

Тема. 8. Облік інвестицій та розкриття інформації о пов'язаних сторонах (Міжнародні стандарти № 40,24,22,27,28,31).

Стандарт № 40 – «Інвестиційна власність». Мета та сфера застосування. Призначення стандарту. Основні поняття.

Стандарт № 24 – «Розкриття інформації про пов'язані сторони». Призначення стандарту та область застосування. Трактуювання основних понять і категорій. Відносини між пов'язаними сторонами. Методи встановлення ціни для угоди між пов'язаними сторонами: метод спів ставної неконтролюємої ціни, метод ціни перепродажу, метод додаткових витрат. Розкриття інформації у фінансовій звітності.

Стандарт № 22 – «Об'єднання компаній». Мета та сфера застосування стандарту. Трактуювання понять «об'єднання компаній», «злиття», «поглинання», «головне підприємство», «дочірнє підприємство», «об'єднання часток капіталу». Облік придбання активів і зобов'язань (дата та вартість придбання, доходи від зміни вартості придбання активів і зобов'язань, загальні правила визначення фактичної вартості активів і зобов'язань, облік гудвілу). Метод об'єднання часток капіталу. Порівняння національних та міжнародних стандартів.

Стандарт № 28 – «Облік інвестицій в асоційовані підприємства». Мета та сфера застосування стандарту. Зміст основних понять та категорій. Консолідовані фінансова звітність та окрема звітність інвестора. Застосування методу пропорційного розподілу. Розкриття у фінансовій звітності.

Стандарт № 31 – «Фінансова звітність про доходи у спільних підприємствах». Призначення та сфера застосування стандарту. Сутність основних термінів і категорій «спільне підприємство», «контроль», «пропорційна консолідація», «метод дольової участі». Типи спільних підприємств. Відображення у консолідованій фінансовій звітності долі учасника спільного підприємства. Основні операції між учасниками. Розкриття інформації у фінансовій звітності.

Тема 9. Відмінності вітчизняної практики обліку та звітності від положень міжнародних стандартів обліку і звітності. Фактори, що зумовлюють необхідність складення звітності у відповідності з міжнародними стандартами у вітчизняних підприємствах. Проблеми при складанні звітності за вимогами МСФЗ. Поняття трансформації звітності у формат МСФЗ. Порядок трансформації, що використовується у різноманітних моделях, переваги та труднощі, властиві різним моделям. Паралельних облік та порядок його ведення.

Тема. 10. Система стандартів GAAP. Історія розвитку стандартів GAAP. Застосування системи стандартів GAAP у міжнародній практиці. Переваги та недоліки системи. Основні напрями удосконалення стандартів GAAP. Роль стандартів у співставленні фінансової звітності.

Тема 11. Основні відмінності у принципах обліку окремих видів активів, капіталу, зобов'язань, які встановлені у міжнародних стандартах обліку і фінансової звітності GAAP. Проблеми, що виникають на українських підприємствах в процесі складання фінансової звітності при застосуванні системи міжнародних стандартів. Моделі трансформації звітності за національними параметрами у формат МСФЗ. Принципи представлення фінансової звітності. Компоненти фінансової звітності та їх призначення. Розкриття і класифікація окремих компонентів звітності за МСФЗ.

5.2. Теоретичний зміст освітнього компонента (курс лекцій)

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

№	Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
1	2
Змістовний модуль 1. Науково-методологічні засади обліку і фінансової звітності за міжнародними стандартами – 8 год.	
1.1	Тема 1. Роль і місце міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності. (2год) 1. Необхідність формування міжнародної системи стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності. 2. Сучасні моделі бухгалтерського обліку (фінансової звітності) у світі. 3. Міжнародні організації з питань уніфікації і гармонізації стандартів бухгалтерського обліку (фінансової звітності).
1.2	Тема 2. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і фінансової звітності та їх коротка характеристика. (2год) 1. Значення міжнародних стандартів фінансової звітності у гармонізації системи бухгалтерського обліку. 2. Загальні вимоги до фінансової звітності. 3. Міжнародні стандарти фінансової звітності та їх коротка характеристика. 4. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та їх коротка характеристика.

1.3	Тема 3. Концептуальна основа складання і подання фінансової звітності за міжнародними стандартами. (2год) 1. Якісні характеристики корисної фінансової інформації. 2. Елементи фінансової звітності, їх визнання та оцінка. 3. Класифікація статей фінансової звітності. 4. Комплект фінансової звітності та його коротка характеристика.
1.4	Тема 5. Загальні вимоги до фінансової звітності (2 год) 1. Загальні вимоги до фінансової звітності у відповідності до МСФЗ. 2. Спеціальні вимоги до фінансової звітності у відповідності до МСФЗ. 3. Склад та статті фінансової звітності суб'єктів господарювання у відповідності до МСФЗ
Змістовний модуль 2. Особливості та сфери дії міжнародних стандартів фінансової звітності за об'єктами обліку - 8 год.	
2.1	Тема 6. Облік активів, зобов'язань та інструментів капіталу за міжнародними стандартами. (2 год) 1. Облік запасів за МСБО. 2. Облік основних засобів за МСБО. 3. Облік виплат працівникам за МСБО. 4. Облік фінансових інструментів за МСФЗ.
2.2	Тема. 8. Особливості застосування МСБО у сільському господарстві. (2год) 1. Сутність та результати сільськогосподарської діяльності. 2. Визнання та оцінка біологічних активів і сільськогосподарської продукції. 3. Надання та розкриття інформації про сільськогосподарську діяльність. 4. Методи обліку витрат на сільськогосподарське виробництво в зарубіжній практиці.
2.3	Тема. 9. Облік доходів, витрат та прибутків за МСФЗ. (2год) 1. Облік доходів з МСФЗ. 2. Державні гранти та їх характеристика. 3. Облік витрат за позиками за МСФЗ. 4. Податки на прибуток та їх облік за МСФЗ.
2.4	Тема 10. Система стандартів GAAP. Історія розвитку стандартів GAAP. (2 год) 1. Система стандартів GAAP. Історія розвитку стандартів GAAP. 2. Застосування системи стандартів GAAP у міжнародній практиці. Переваги та недоліки системи. 3. Основні напрями удосконалення стандартів GAAP. 4. Роль стандартів у співставленні фінансової звітності.

Заочна форма навчання

№	Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
1	2
Змістовний модуль 1. Науково-методологічні засади обліку і фінансової звітності за міжнародними стандартами – 6 год.	
1.1	Тема 1. Роль і місце міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності. (2год) 1. Необхідність формування міжнародної системи стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності. 2. Сучасні моделі бухгалтерського обліку (фінансової звітності) у світі. 3. Міжнародні організації з питань уніфікації і гармонізації стандартів бухгалтерського обліку (фінансової звітності).

1.2	Тема 3. Концептуальна основа складання і подання фінансової звітності за міжнародними стандартами. (2год) 1. Якісні характеристики корисної фінансової інформації. 2. Елементи фінансової звітності, їх визнання та оцінка. 3. Класифікація статей фінансової звітності. 4. Комплект фінансової звітності та його коротка характеристика.
Змістовний модуль 2. Особливості та сфери дії міжнародних стандартів фінансової звітності за об'єктами обліку - 2 год.	
2.1	Тема 5. Облік активів, зобов'язань та інструментів капіталу за міжнародними стандартами. (2год) 1. Облік запасів за МСБО. 2. Облік основних засобів за МСБО. 3. Облік виплат працівникам за МСБО. 4. Облік фінансових інструментів за МСФЗ.

5.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Роль і місце міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності.	2	-
2	Тема 2. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і фінансової звітності та їх коротка характеристика.	2	-
3	Тема 3. Концептуальна основа складання і подання фінансової звітності за міжнародними стандартами	2	
4	Тема 6. Облік активів, зобов'язань та інструментів капіталу за міжнародними стандартами.	2	2
5	Тема. 8. Особливості застосування МСБО у сільському господарстві	2	-
6	Тема 9. Облік доходів, витрат та прибутків за МСФЗ.	2	2
7	МКР	2	-
	Разом	14	4

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Питання (тема)	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Роль і місце міжнародних стандартів обліку (фінансової звітності). Предмет регулювання та сфера застосування МСФЗ. Структура стандартів. Інтерпретація стандартів МСФЗ.	4	4
2	Тема 2. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і фінансової звітності та їх коротка характеристика.	4	10

	Короткий зміст інтерпретацій, розроблених Комітетом з інтерпретації фінансової звітності. Міжнародні стандарти фінансової звітності для малих та середніх підприємств. Їх короткий зміст.		
3.	Тема 3. Концептуальна основа складання і подання фінансової звітності за міжнародними стандартами. Мета складання і надання фінансової звітності. Відмінності у складі та змісті фінансової звітності за МСФЗ та НП(С)БО. Припущення безперервності у концепції капіталу.	4	6
4	Тема 4. Міжнародні організації, що займаються питаннями уніфікації обліку (фінансової звітності). Створення та запровадження МСФЗ та МСБО. Історія виникнення міжнародних стандартів. Організація діяльності Ради МСБО і розробка МСФЗ. Роль Європейського Союзу і Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO) в процесі гармонізації міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності.	6	8
5	Тема 5. Загальні вимоги до фінансової звітності. Події після звітного періоду. Облікові політики, зміни облікових оцінок та виправлення помилок. Проміжна фінансова звітність, склад статей та їх визнання.	6	8
6	Тема 6. Облік активів, зобов'язань та інструментів капіталу за міжнародними стандартами. МСБО 36, МСБО 37. Непоточні активи, призначені для продажу. Зменшення цінності (знецінення) активів. Забезпечення, умовні забезпечення та умовні активи. Консолідована фінансова звітність. Вплив коливань валютних курсів та інфляції на активи та фінансову звітність.	6	10
7	Тема 7. Участь у інших підприємствах та консолідована звітність. Процедури консолідації фінансової звітності. Загальні та специфічні вимоги до складання і подання окремої фінансової звітності підприємств. Сфера застосування та основні вимоги МСБО 28. Загальні вимоги до розкриття інформації про участь в інших підприємствах.	6	6
8	Тема. 8. Особливості застосування МСБО у сільському господарстві. Відмінності вітчизняної практики обліку біологічних активів та результатів сільськогосподарської діяльності у звітності від положень міжнародних стандартів обліку і звітності. Поняття трансформації обліку і звітності у сільському господарстві у формат МСФЗ.	6	8
9	Тема 9. Облік доходів, витрат та прибутків за МСФЗ. Витрати на позики: сутність методичних підходів. Капіталізація витрат на позики. Розкриття інформація про витрати на позики. Зарубіжний досвід отримання та використання державних грантів. Класифікація форм державної допомоги.	12	10
10	Тема. 10. Система стандартів GAAP. Історія розвитку стандартів GAAP. Основні напрями удосконалення стандартів GAAP. Роль	10	10

	стандартів у співставленні фінансової звітності. Основні відмінності у принципах обліку окремих видів активів, капіталу, зобов'язань, які встановлені у міжнародних стандартах обліку і фінансової звітності GAAP.		
	Разом	60	80

5.5. Індивідуальні завдання

1. Дослідження механізмів адаптації вітчизняної фінансової звітності до міжнародних стандартів.
2. Визначення якісних характеристик фінансової звітності за міжнародними стандартами.
3. Аналіз фінансової звітності відомих світових компаній, які працюють за МСБО.
4. Складання балансу та звіту про прибутку і збитки підприємства за МСФЗ.
5. Складання коригуючих проведень та застосування трансформаційної таблиці підприємства на певну дату.
6. Підготовка графіку розподілу орендних платежів за фінансовою орендою.
7. Заповнення форми податкового звернення підприємства.
8. Порівняння змісту МСБО 41 «Сільське господарство» та П(С)БО 30 «Біологічні активи».

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Таблиця 1

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
ПРН 03. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово при обговоренні результатів досліджень та інновацій.	Пояснення, професійна бесіда, дослідження та аналіз фінансової звітності зарубіжних компаній
ПРН 06. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.	Аналіз конкретних ситуацій, розгляд кейсів, порівняння, метод презентацій, обговорення, опитування
ПРН 09. Формувати фінансову звітність за національними та міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання на корпоративному рівні, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень.	Аналіз конкретних ситуацій, розгляд кейсів, метод презентацій
ПРН 13. Знати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутні послуги з дотриманням вимог професійної етики.	Пояснення, порівняння, аналіз конкретних ситуацій, розгляд кейсів

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами» здійснюється у формі поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів, які передбачені «Положенням щодо системи оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 227-заг від 22 вересня 2023 року.

Якість засвоєння змісту освітнього компоненту (незалежно від форми контролю) в Університеті оцінюється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «незараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Критерії оцінювання наведена в таблиці 3.

Поточний контроль – це оцінка роботи здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторної занять (лекції, лабораторно-практичні заняття) та самостійної роботи, яка відображає навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу освітнього компоненту. Форму проведення поточного контролю під час навчальних занять визначає викладач.

Модульний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного навчального модуля (змістовного). Основні завдання модульного контролю полягають у підвищенні мотивації здобувачів вищої освіти до опанування навчального матеріалу, активізації спільної систематичної роботи викладачів і здобувачів вищої освіти упродовж семестру, а також в удосконаленні рівня організації освітнього процесу в Університеті.

Змістовний модуль (модуль) - запланована сукупність тем, що реалізується відповідними формами навчального процесу та підлягає модульному контролю. Модульний контроль проводиться за розкладом аудиторних занять у формі за рішенням кафедри. До модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали індивідуальний навчальний план, тобто передбачені в конкретному змістовому модулі всі види навчальної роботи. Бал за модуль розраховується з урахуванням балів за поточний контроль і модульну контрольну роботу. Оцінювання поточного та модульного контролів здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS (табл.3).

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання, відповідно до графіку відпрацювань, затвердженого кафедрою суспільно-гуманітарних наук.

З метою підвищення мотивації до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання за відповідним освітнім рівнем вищої освіти, переорієнтацію їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок;

систематизації знань та активне їх засвоєння упродовж навчального року; подолання елементів суб'єктивізму під час оцінювання знань в Університеті передбачена накопичувальна система оцінювання знань здобувачів вищої освіти. Розрахунок балів за поточний контроль та заохочувальні види робіт визначаються кафедрою та робочою програмою.

За накопичувальною системою підсумкова оцінка в балах з освітнього компонента розраховується як сума балів отриманих здобувачем вищої освіти за змістові модулі, відвідування на заняттях та за додаткові види робіт з компоненту (активна участь в роботі наукового гуртка кафедри, підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.і., доповідь на науковій студентській конференції, призове місце в олімпіаді, підготовка наукової публікації, виконання індивідуального завдання, участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри тощо) (табл. 4.).

Таблиця 3

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
1	2	3	4	5	6	7
90 - 100	A	відмінно	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82 - 89	B	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивний-варіативний)	добре	
74 - 81	C	добре	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64 - 73	D	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60 - 63	E	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 - 59	FX	незадовільно 3	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що	Низький	незадовільн	не

		можливістю повторного складання семестрового контролю	становлять незначну частину навчального матеріалу	(рецептивно- продуктивний)	о	зарахован о
1 - 34	Ф	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Підсумковий контроль – інтегроване оцінювання результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах за національною шкалою і шкалою ЄКТС, яке включає семестровий контроль та атестацію здобувача.

Таблиця 4

Оцінювання освітнього компонента (від 0 до 100 балів)

Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)	Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього – 0-5)
Модуль 1	0-10% пропусків – 5 балів	доповідь на науковій студентській конференції
Модуль 2	10%-20% пропусків – 4 бали	активна участь в роботі наукового гуртка кафедри
.....	20%-40% пропусків – 3 бали	підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.
	40%-60% пропусків – 2 бали	призове місце в олімпіаді
	60%-80% пропусків – 1 бал	підготовка наукової публікації
	більше 80% пропусків – 0 балів	виконання індивідуального завдання участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів (табл.5):

- модульний контроль – до 90 балів,
- бал за відвідування занять – до 5 балів,
- бал за додаткові види робіт з вивчення освітнього компонента до 5 балів.

Таблиця 5

Оцінювання освітнього компонента

Бал за змістовні модулі (БЗМ)											Сума		
Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)												Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього -0-5)
Змістовний модуль 1 (ЗМ 1) Поточний контроль - 45					Змістовний модуль 2 (ЗМ 2) Поточний контроль - 45						0-5	0-5	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10				
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9				
Модульний контроль - 45					Модульний контроль - 45								
БЗМ = (ЗМ1 + ЗМ2) : 2													

* T1,T2,T3.....- теми змістовного модуля

Відповідно до «Положенням щодо системи оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 227-заг від 22 вересня 2023 року здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні рекомендації для проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Крюкова І.О., Гнат'єва Т.М. Одеса: ОДАУ, 2022 р. 34с.

2. Методичні рекомендації самостійної роботи з дисципліни «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Крюкова І.О., Гнат'єва Т.М. Одеса: ОДАУ, 2022 р. 36с.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. Харків: Фактор, 2017. 976 с.

2. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL : <http://minfin.gov.ua>.

3. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2016. 360 с.

4. Задорожній З.В., Панасюк В.М. Облік і звітність за міжнародними стандартами. Тернопіль. ТНЕУ, 2015. 304с.

5. Пархоменко В. М., Малюга Н. М. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч. посіб. Київ: 2019. 120 с.

6. Жолнер І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: навч. посіб. Київ: НУХТ, 2012. 335 с.

7. Небильцова О.В, Коршикова Р.С., Лукияненко Л.І, Ходзицька В.В Облік і звітність за міжнародними стандартами: навч.посіб. Київ: КНЕУ, 2011. 453с

Допоміжна

8. Крюкова І.О. Звітність зі сталого розвитку бізнес суб'єктів аграрної сфери: нові вимоги. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Управління розвитком соціально-економічних систем» (м. Харків, Державний біотехнологічний університет, 15-16 червня 2022 р.). Харків: ДБУ, 2022. С. 279-181.

9. Кулик В.А., Левченко З.М. Таксономія фінансової звітності за міжнародними стандартами. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. С. 81-90.

10. Мельник А.Р. Підготовка фінансової звітності за міжнародними стандартами та особливості її аудиторської перевірки. *Облік і фінанси*. 2018. № 4(62). С. 121-126.

11. Пархоменко В. Фінансова звітність за міжнародними стандартами. *Вісник податкової служби України*. 2017. № 11. С. 22-32.

12. Голов С.Ф. Присмак МСФЗ вітчизняної звітності. *Вісник МСФЗ*. № 8/13. ТОВ «ЛІГА ЗАКОН», 2016.

13. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 № 996-XIV зі змінами та доповненнями. URL.<http://zakon1.rada.gov.ua>.

14. Міжнародні стандарти. Чому компанії мають завчасно готуватися до МСФЗ?
URL: <https://bakertilly.ua/news/id50906>

Інформаційні ресурси

15. Впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності: краща світова практика, українські реалії та досвід країн СНД. URL: <http://www.nabu.com.ua/Analytics/MSFO.pdf>

16. МСФЗ 1 «Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності». URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_004

17. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0433201-13>.

18. Про затвердження програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.1998 р. № 1706. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1706-98-п>.

19. Бизнес и налоги: Відмінності в обліку основних засобів за МСБО 16 і П(С)БО URL: <http://biznesinalogi.com/vidminnosti-v-obliku-osnovnixzasobivza-msbo-16-i-psbo-7//>.

20. НБУ: Роз'яснення щодо складання фінансової звітності за таксономією МСФЗ в єдиному електронному форматі за 2019 рік та проміжної фінансової звітності в 2020 році. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rozyasnennya-schodo-skladannya-finansovoyi-zvitnosti-za-taksonomiyeyu-msfz-v-yedinomu-elektronnomu-formati-za-2019-rik-ta-promijnoyi-finansovoyi>